Några lepidopterologiska notiser.

Af

John Peyron.

Under sysslandet med insekternas uppfödning från tidigare utvecklingsstadier och studiet af deras biologi kan man ej undgå att under årens lopp göra en del rön och förskaffa sig erfarenheter, som i någon mån afvika från eller komplettera förut gjorda sådana. Afsikten med följande sammanställning af strödda notiser öfver en del lepidoptera, som förf. under en följd af år haft under arbete, är ingalunda att vara ett försök till någon uttömmande skildring af de föremål, den behandlar, än mindre gör den anspråk på att bringa i ljuset uteslutande nya och förut okända förhållanden. Den är endast afsedd att utgöra en kortfattad resumé öfver en del iakttagelser, gjorda under åtskilliga års arbete med speciellt äggen och larverna af skandinaviska macrolepidoptera, och grundar sig sålunda uteslutande på egna iakttagelser inom de områden, den behandlar. Dessa iakttagelser må nu hafva fördelen af nyhetens originalitet eller belysa åtminstone delvis förut kända förhållanden — de kunna dock måhända i ett eller annat afseende vara af intresse eller till ledning åtminstone för dem, som, i likhet med förf., ägnat något af sin tid och sitt arbete åt detta ännu i mångt och mycket oplöjda forskningsfält, som föreligger till fortsatt odling.

Papilio machaon L. — Äggen sökas med största utsikt till framgång under senare hälften af juni—början af juli på *Angelica silvestris*, och äro ofta placerade ganska

långt ned på stammarna, alltid enstaka eller några få tillsamman. — Larven uppträder äfven, som bekant, ofta i trädgårdarna, och då, enligt min erfarenhet, oftast på *Pastinaca sativa*, hvars blad han ej sällan grundligt spolierar.

Parnassius apollo L. — Äggen läggas i juli—augusti. Öfvervintringen torde, åtminstone i Stockholmstrakten, ske i äggstadiet, ehuru embryot redan på hösten är fullt utbildadt. — Larvens näringsväxt är sannolikt företrädesvis *Sedum Telephium*, ej *S. album*. Åtminstone har jag ofta iakttagit densamma på den förra arten, aldrig på den senare, äfven där dessa arter växa tillsamman.

Pieris brassicæ L. — Larven anträffas, förutom på kålarter, synnerligen ofta på krasse, *Tropæolum majus*. De citrongula äggen, som afsättas gruppvis på bladens undersida, äro under nästan hela sommaren synnerligen lätta att finna. — De öfriga Pieris-arternas ägg afsättas alltid enstaka och äro makroskopiskt svåra att särskilja.

Euchloë cardamines L. — De såsom nylagda hvita, såsom äldre blodröda äggen sökas i maj—början af juni företrädesvis på *Cardamine pratensis*, *Turritis glabra* och *Capsella bursa pastoris*. De äro nästan undantagslöst placerade i blomställningarna, vanligast på blomskaften eller senare på fruktskaften, och stå här enstaka. — Larven synes sorgfälligt dölja sig om dagen. Uppfödningen från äggstadiet försiggår utan svårighet.

Gonepteryx rhamni L. — Äggen erhållas ofta med stor lätthet i maj på *Rhamnus frangula*, där de vanligen äro placerade enstaka eller i mindre, oregelbundna grupper längs de späda bladens medelnerv. De unga larverna hålla sig vanligen under hvilan tätt tryckta intill en gröfre bladnerv, och öfverensstämma till färgen så fullständigt med omgifningen, att de äro lätta att förbise.

Limenitis populi L. — Larven öfvervintrar som ung och anträffas under gynnsamma förhållanden om hösten på unga aspar. Den liknar vid denna ålder vid första påseendet rätt mycket larven af Drepana lacertinaria L., men skiljer sig till lefnadssättet betydligt från denna. Den håller sig nämligen innesluten i en rörformig hylsa, som den sammandrager af delar af det blad, på hvilket den sitter, i den mån

den förtär detta från den fria framkanten mot basen. Bladets medelnerv kvarlämnas vanligen och framskjuter från främre delen af nämnda hylsa i form af ett spröt. — Arten i fråga uppträder mycket ojämnt. På Lidingön bredvid Stockholm har jag ett par gånger sett den förekomma lokalt i stor mängd. Andra år söker man den förgäfves. — Puppan fästes fritt på baksidan af ett blad, hvilket den genom sin tyngd neddrager i vertikal ställning; och kan detta ofta vara till hjälp för densammas uppsökande.

Vanessa cardui L. — Fjärilarna företaga, som bekant, stundom vandringar och uppträda då samtidigt i stora massor. Ett sådant massuppträdande iakttog jag vid ett tillfälle under sommaren 1897 vid Sturevägen utanför Stockholm. Fjärilarna kunde räknas i många hundratal och formligen myllrade om hvarandra, där de slagit sig ned på tistelblommorna, som växte på sidorna af den branta vägbanken. Däraf uppstod ett ljud, liknande frasandet af papper.

Argynnis aglaja L. torde öfvervintra i äggstadiet, ehuru embryot är fullbildadt redan under hösten. — Hos denna art har jag sommaren 1906 iakttagit en vandring af larverna vid Åre i Jämtland. Vid passerandet af en landsväg syntes här på ett begränsadt område stora mängder af larver krypa tvärs öfver vägen från den ena sidan till den andra. Jag iakttog äfven åtskilliga larver, när jag efter ett par timmar återvände samma väg.

Lycæna orion PALL. har jag i Stockholmstrakten funnit dels å bergen vid Danviken, våren 1891, dels å Lidingön vid flera tillfällen. — Larven, som lefver på *Sedum Telephium*, äter sig som yngre fram gångformigt genom den köttiga bladsubstansen, på båda sidor kvarlämnande epidermis, och är sålunda ofta fullständigt dold. Som äldre visar den äfven benägenhet att gå framåt i mer eller mindre rak linje, men förtär då äfven bladets epidermis på öfre sidan, kvarlämnar däremot den undre sidans. — Larven är synnerligen trög och orörlig.

Cyaniris argiolus L. — De grönhvita äggen anträffas stundom i maj på de späda bladen af *Rhamnus frangula*. Då larven är svår att anträffa och ♀ ogärna synes afsätta

ägg under fångenskap, lönar sig sökandet efter ägg i det fria. Uppfödningen möter inga svårigheter.

Deilephila elpenor L. — Larven, hvars vanliga näringsväxt är *Epilobium angustifolium*, har jag vid ett tillfälle i Uppsalatrakten iakttagit på *Calla palustris*.

Cerura furcula L. — De sotsvarta, halfklotformade äggen anträffas i juli månad på baksidan af bladen af *Salix caprea*. De äro på grund af sin färg mycket lätta att iakttaga. Detsamma gäller om de båda följande arternas ägg.

Cerura bifida HB. — Äggen likna mycket föregående arts, men återfinnas, åtminstone i Stockholmstrakten ganska ymnigt, oftast på baksidan af bladen af unga aspar, stundom äfven på andra *Populus*-arter. — Som larven, som bekant, mycket ofta är angripen af parasiter, lönar sig gifvetvis uppfödning från äggstadiet, hvilken ej möter några andra svårigheter, än att larverna redan från början måste hållas åtskilda, emedan de i motsatt fall gärna angripa hvarandra.

Dicranura vinula L. — Äggen återfinnas synnerligen ofta på öfre sidan af bladen af *Salix caprea*, ofta flera på hvarje blad. De äro chokoladbruna med gulaktig midtpunkt.

Drymonia chaonia HB., som förut vid ett tillfälle infångats vid Experimentalfältet nära Stockholm, har jag under flera år dels i äggstadiet, dels såsom larv iakttagit på Lidingön. Häraf synes framgå, att arten på senare år fått mera fast fot i Stockholmstrakten.

Pheosia tremula CL. — De hvitaktiga, plattadt halfklotformiga äggen anträffas i Stockholmstrakten vanligen med ganska stor lätthet i juli månad på ställen där aspen växer ymnigt. De äro placerade på undersidan af bladen, nästan alltid enstaka. Sällan finner man på hvarje blad mer än ett ägg.

Notodonta ziczac L. — Äggen sökas bäst i juni, och anträffas, under samma förhållanden som gälla för föregående art, äfvenledes vanligen på bladen af unga aspar.

Notodonta dromedarius L. — Äggen anträffas ej sällan på undersidan af alens blad, och låta med lätthet uppföda sig.

Notodonta trepida ESP. har jag sommaren 1897 funnit i larvstadiet på ekar å Lidingön. — Arten förekommer sparsamt från södra Sverige upp till Uppsala.

Lophopteryx camelina L. — Äggen anträffas i Stockholmstrakten ofta på undersidan af bladen af björk och al, vanligen i juli. De förekomma enstaka eller i rader på två à fyra stycken. Uppfödningen lätt.

Pterostoma palpina L. — Äggen anträffas på bladen af asp och sälg. — Arten synes i Stockholmstrakten under gynnsamma förhållanden kunna hafva tvenne generationer.

Pygæra anastomosis L. — Arten synes vara ganska allmän i Stockholmstrakten. Jag har nästan årligen i maj—juni iakttagit densamma i larvstadiet, dels på Lidingön, dels för öfrigt i Stockholms omgifningar. — Öfvervintringen torde som regel ske i ett tidigt larvstadium. Af i slutet af juli 1905 lagda ägg utvecklades det stora flertalet larver under sensommaren endast till andra hudömsningsstadiet, då de stannade i växten och upphörde att äta. Småningom inspann sig hvarje larv för sig i en liten hvitaktig, fast silkeshylsa, inom hvilken han därefter öfvervintrade. — Af samma äggkull utvecklades emellertid äfven ett fåtal larver till fullväxt redan på hösten och öfvergingo i puppstadiet i slutet af september. Dessa puppor öfvervintrade. — De larver, man i maj—juni finner i frihet, äro alltid fullväxta eller närma sig sin fullväxt; de förpuppas i midten af juni samt kläckas till imagines i midten eller slutet af juli. — Af detta synes äfven framgå, att arten i regel, åtminstone i Stockholmstrakten, har endast en generation årligen, blott undantagsvis och under gynnsamma förhållanden tvenne. I Tyskland däremot uppgifvas tvenne generationer som regel. Några fullväxta larver under senare delen af sommaren har jag aldrig iakttagit i frihet. — Jfr. f. ö. Ent. Tidskr., årg. 1890, sid. 139.

Pygæra curtula L. — Larven, som är växlande till färgen, är, synnerligast som fullväxt, ganska svår att skilja från larven af P. pigra HUFN. Den synes dock möjligen föredraga aspen som näringsväxt, ehuru detta ingalunda är regel, och dess karaktäristiska, mörkgröna med en diffus och excentriskt placerad, brun skuggfläck försedda ägg återfin-

nas, vanligen flera i rad bredvid hvarandra, i slutet af juni ej sällan på baksidan af aspens blad. — Larvens hufvud är ofta försedt med en gulaktig, mot mundelarna öppen vinkelteckning, hvilken åtminstone ej lika tydligt återfinnes hos pigra-larvens mera enfärgade hufvud. Huruvida denna teckning är konstant, har jag, i brist på tillräckligt material, ej kunnat afgöra. Förhållandet torde förtjäna att närmare iakttagas.

Orgyia gonostigma L. har jag vid ett tillfälle iakttagit i larvstadiet på Lidingön.

Stilpnotia salicis L. — De karaktäristiska äggsamlingarna återfinnas ej sällan på bladen af asp och pilarter. Äggen äro lagda i flerlagriga, oregelbundna hopar, och helt och hållet täckta af ett hvit- eller gråaktigt lager af pergamentliknande ämne. Larven, som öfvervintrar såsom ung, anträffas, som bekant, i maj—juni ofta mycket talrikt representerad.

Trichiura cratægi L. — Larven anträffas då och då på äppelträd. Som den ej uppträder kolonivis, torde den emellertid ej ofta kunna göra någon vidare skada. Till färg och teckning varierar den mer än någon annan för mig bekant art. Ur samma äggkull erhåller man larver så olika, att man, utan vetskapen om deras gemensamma ursprung, svårligen skulle kunna tänka sig, att de tillhöra samma art. En del larver likna vid hastigt påseende rätt mycket unga larver af Macrotylasia rubi L., då hvarje led är försedd med ett tvärs öfver ryggsidan löpande gult tvärband. Andra sakna dessa tvärband helt och hållet och äro i stället tecknade med breda, hvita långsband utefter larvens sidor. De olika färgkombinationerna växla snart sagdt i det oändliga från de brokigaste former till de nästan helt och hållet svarta, som man stundom finner i fjälltrakterna, men som ingalunda synas vara karaktäristiska för dessa trakter, då man därstädes lika ofta anträffar mer eller mindre brokiga former, något som jag haft tillfälle att konstatera vid Storlien i Jämtland.

Lasiocampa quercus L. — Larven har jag vid ett tillfälle iakttagit på jasminbusken, *Philadelphus coronarius*, hvars blad den förtärde. — Den anträffas för öfrigt, som bekant, ofta på andra buskväxter, såsom sälg, björk m. fl.

Saturnia pavonia L. — Larverna variera betydligt och kunna stundom, äfven som fullvuxna, vara helt svarta, utan spår af grön inblandning, hvilket jag iakttagit hos exemplar, kläckta ur från Hälsingland insända ägg. Motsatsen, helt gröna larver utan minsta svarta inblandning, har jag flera gånger funnit i Stockholmstrakten. Mellan dessa former torde inrymmas nästan alla tänkbara möjligheter. Såsom yngre är larven, som bekant, öfvervägande svartfärgad.

Acronycta alni L., som öfverallt inom området torde vara ganska sällsynt förekommande, har jag under trenne olika år anträffat i larvstadiet på asp, äppleträd och björk.

Acronycta auricoma F. — Larven af denna art hör till dem, som man under sensommaren i Stockholmstrakten oftast anträffar i det fria. Den varierar betydligt till färgen från rent svart med citrongula vårtor till röd- eller gulaktigt. Ännu mer varierar dess näringsväxt och man finner den på de mest skilda arter af förnämligast buskväxter. Ej sällan anträffar man densamma på hallonbuskar, äfven i trädgårdarna, och har jag äfven sett den med god smak förtära mogna hallon. Äfven har jag flera gånger iakttagit den på en stor, högväxt perenn trädgårdsväxt med hårda, nästan läderartade blad, *Polygonum Sieboldii* (?)

Acronycta euphorbiæ F. har jag vid ett par tillfällen anträffat å Lidingön på *Hieracium umbellatum* och *Salix caprea.*

Craniophora ligustri F. — I likhet med en del andra på ask och liguster lefvande larver, tillgriper denna art såsom näringsväxt i mån af tillgång äfven syrenens blad.

Agrotis pronuba L. hör, som bekant, till våra oftast sedda agrotisarter, och flyger i flera generationer nästan hela sommaren. I öfverensstämmelse härmed sker också öfvervintringen i olika utvecklingsstadier. Ur tidigare på sommaren kläckta ägg utvecklade larver hinna förpuppa sig på hösten, och öfvervintringen sker då i puppstadiet. Något senare, i augusti, ur äggen utvecklade larver bli på senhösten fullväxta och nedkrypa i jorden, där de omgifva sig med en bräcklig kokong, i hvilken de öfvervintra för att först på våren förpuppas; alltså här en öfvervintring i fullvuxet larvstadium. Ännu senare, i september, kläckta ägg utveckla

larver, som öfvervintra i halfvuxet stadium. — Äggen, som äro ovanligt små i förhållande till fjärilns storlek, nylagda hvitaktiga, sedermera gråvioletta, anträffas nästan under hela sommaren. De äro afsatta i stora hopar om flera hundra stycken. Särskildt ofta har jag iakttagit dem på *Asparagus*, hvars smala grenar och blad de omgifva i form af ett fast, på längden utdraget rör, anordnadt efter samma plan som de bekanta »äggringarna» hos Malacosoma neustria L.

Agrotis grisescens Tr., en af våra sällsyntare arter af släktet i fråga, har jag sommaren 1909 funnit på Lidingön.

Mamestra serena F. är tämligen allmän på Lidingön, där larven ej sällan anträffas i blommorna på *Hieracium umbellatum*.

Bryophila raptricula Hb. Tvenne exemplar af fjärilen funna å Lidingön 1905.

Næenia typica L. — Larven fann jag sommaren 1909 i stort antal på pelargonier, där den åstadkommit betydlig förödelse. — Larven öfvervintrar i halfvuxet stadium utan svårighet i fångenskap och kan tidigt på våren uppfödas med sallad.

Euplexia lucipara L. — Larven iakttog jag sommaren 1896 i trädgården på störbönor.

Tæniocampa populeti Tr. har under de senare åren varit täml. allmän å vissa delar af Lidingön. Larven lefver mellan sammanspunna aspblad och är lätt igenkänlig genom sin grönhvita färg samt sitt stora och platta, hvitaktiga, med mörkbruna fläckar å sidoloberna samt mörkbruna mundelar försedda hufvud. Uppfödningen är rätt besvärlig, då larven synes vara något kinkig med afseende på absolut färsk föda, men lyckas med någon omsorg.

Orthosia litura L. — Larven träffas ej sällan i trädgården på hallonbuskens blad.

Xanthia lutea Ström. — Äggen anträffas ofta om vintern eller tidigt på våren på sälgkvistar. De hafva en mycket karaktäristisk anordning sinsemellan och i förhållande till underlaget. De sitta nämligen i enkla rader, tätt fastlödda vid hvarandra, ofta i vecket mellan ett knoppfjäll och närliggande stamdel. På denna stamdel sitta de svalbolikt upphängda; aflossar man äggen från underlaget, sammanhänger

hela raden och visar nedtill på ena sidan ett rännformigt längsgående aftryck af stammen. — Larverna lefva i sälgens blomknoppar och blommor och äro mycket lätta att uppföda.

Xanthia fulvago L. — Äggen anträffas under samma förhållanden, som för ofvan omnämnda art antydts, men mycket mera allmänt. De skilja sig till utseendet mycket obetydligt från föregående art och öfverensstämma till anordning o. s. v. fullständigt med denna. — Larverna äro äfven så lika föregående arts, att de äro mycket svåra att skilja från dessa. De äro synnerligen lätta att uppföda.

Orthosia circellaris HUFN. — Äggen anträffas under samma förhållanden som hos föreg. tvenne arter, men skilja sig från dessa väsentligt, så väl till utseende som placering. De sitta vanligen på stamdelarna eller på knoppfjällen, enstaka eller ett par — tre tillsammans, ofta delvis täckande hvarandra. De äro till färgen rödbruna, och skilja sig så föga från omgifningen, att det fordras ett vant öga för att upptäcka dem. — Larvernas lefnadssätt öfverensstämmer med de båda föregående arternas. De äro mycket lätta att uppföda.

Scopelosoma satellitia L. — De små, brunvioletta äggen läggas vanligen enstaka och kunna ofta, vid noggrann undersökning, i början af maj iakttagas å äppelträdens kvistar. Den mycket karaktäristiska larven är lätt att uppföda, men är notorisk mördarlarv.

Cucullia scrophulariæ CAP. — Larverna, iakttagna vid Borgholm på Öland 1891, förtärde hufvudsakligen blommorna af näringsväxten, *Scrophularia nodosa*.

Abrostola tripartita HUFN. — De rent hvita äggen anträffas ganska ofta under större delen af försommaren på baksidan af bladen af *Urtica dioica*. Larverna synas i frihet helst angripa blommorna, men förtära i fångenskap fullt lika gärna bladen. De låta med lätthet uppföda sig och öfvervintra som puppor.

Plusia-arterna uppgifvas ofta hufvudsakligen flyga i solskenet, hvilket ju också äger sin riktighet. Emellertid fångar man dem äfven ofta i skymningen, särskildt på starkt doftande trädgårdsväxter. Så har jag t. ex. ofta på kejsarkronan eller krolliljan, *Lilium Martagon*, hvilken, när den i slu-

tet af juni står i full blomning, är ett förträffligt lockbete för en hel del svärmare, nattflyn och mätare, infångat de allmänna arterna **chrysitis** L, **pulchrina** Hw, **jota** L, **gamma** L. och **interrogationis** L. Af dessa arter har, som bekant, gamma flera generationer och anträffas flygande från tidigt på våren till sent på hösten. De öfriga torde i Sverige endast ha en generation och öfvervintra i ungt larvstadium. Öfvervintringen i fångenskap, som hos så många arter erbjuder ganska stora vanskligheter, försiggår hos dessa arter synnerligen lätt. Jag har flera gånger med tillfredsställande resultat helt enkelt förvarat dem vintern öfver i det fria, instängda i vida, med bomullspropp tillslutna glasrör. De öfvervintrade larverna af jota och pulchrina kunna till att börja med uppfödas med sallad.

Euclidia-arternas larver anträffas sällan i det fria, då de hålla sig väl dolda under dagen. Honorna kunna emellertid med lätthet fås att lägga ägg i fångenskap — något som ju äfven gäller med afseende å ett mycket stort antal andra fjärilarter af skilda grupper — och uppfödningen af larverna är lätt.

Laspeyria flexula SCHIFF, en för öfrigt ganska sällsynt art, har jag flera gånger i olika utvecklingsstadier iakttagit på Lidingön.

Parascotia fuliginaria L. flyger vissa år ganska allmänt på Lidingön.

Zanchlognatha emortualis SCHIFF. har jag vid ett tillfälle funnit på Lidingön.

Cymatophora or F. — De ovala, plattade, hvitaktiga, starkt räfflade äggen anträffas ofta i juli på undersidan af bladen af små aspar, alltid enstaka och sällan flera än ett på hvarje blad.

Brephos nothum HB. har jag fortfarande under senare år gång efter annan i larvstadiet anträffat å Lidingön. (Jfr. Ent. Tidskr. årg. 1896, sid. 79). Larvens utseende växlar rätt betydligt. Grundfärgen är grönhvit, och från exemplar af rent grönhvit färg utan spår af svarta teckningar till öfvervägande svarta sådana med endast obetydlig insprängning af grundfärgen, finnas alla öfvergångar. Hufvudet synes emellertid, äfven hos de rent grönhvita exemplaren, alltid

behålla sina karaktäristiska svarta teckningar på sidoloberna och svarta mundelar. Kort före förpuppningen öfvergår larvens färg till mer eller mindre mörkt rödbrun. Detta senare är äfven förhållandet med larven till B. parthenias L.

Thalera putata L. — De små platta, halft genomlysande äggen anträffas ofta i förra hälften af juni på undersidan af blåbärsbuskens blad, alltid enstaka, men ofta flera på hvarje blad. De äro i regeln afsatta på själfva kanten af bladet, ofta delvis öfverskjutande densamma.

Thalera lactearia L. — Äggen anträffas ej sällan på baksidan af björkblad; de äro mycket små, halft genomlysande och på grund häraf lätta att förbise.

Acidalia dimidiata HUFN. — Arten kan under gynnsamma förhållanden hafva tvenne generationer. Ur i slutet af juli 1901 af en ♀ i fångenskap lagda ägg utvecklades en generation, som gaf imagines redan i slutet af augusti samma år, således en exceptionellt kort utvecklingstid. Honor af denna generation lade nya ägg, och öfvervintringen följde i något af de första larvstadierna.

Lobophora carpinata BKH. — De små, halft genomlysande, hvitaktiga äggen anträffas ej sällan i maj—juni enstaka å undersidan af aspens blad.

Cheimatobia-arternas ägg anträffas, som bekant, under härjningsperioder ofta med stor lätthet och i stor mängd om vintern eller tidigt om våren på resp. näringsväxter.

Larentia miata L. — De små, hvitaktiga äggen anträffas ofta i maj på undersidan af häggens blad, alltid enstaka.

Larentia truncata HUFN. — Äggen har jag ofta anträffat på undersidan af blåbärsbuskens blad. Larverna öfvervintra med lätthet i fångenskap.

Larentia luctuata HB. — Denna art synes numera vara rätt allmänt utbredd i Stockholmstrakten, där jag anträffat den på skilda ställen (jfr AURIVILLIUS: Nordens Fjärilar, sid. 248). Larven skiljer sig rätt väsentligt från L. tristata L.

Larentia affinitata STPH. — De såsom nylagda rent hvita, sedermera laxfärgade äggen anträffas ofta, särskildt i fjälltrakterna, i blommorna och innanför blomfodret af *Lych-*

nis dioica. Larverna, som lefva inuti frukterna af nämnda växt äro ej svåra att uppföda.

Larentia albicillata L. — Larven anträffas ej sällan i trädgårdar på hallonbuskens blad.

Larentia corylata Thnbg. — Äggen anträffas i slutet af juni på undersidan af björkblad.

Tephroclystia absinthiata Cl. — Äggen har jag ej sällan anträffat på blomfodren af *Hieracium umbellatum*.

Tephroclystia subfulvata Hw. — Äggen anträffas synnerligen ofta i september på undersidan af bladen af *Achillæa millefolium*. Larverna ser man, ofta i stor mängd, på samma växt ända långt in i oktober.

Chloroclystis rectangulata L. — Larven anträffas ofta i stor mängd i maj i de nyutslagna skotten af hägg, hvars späda blad den förtär.

Epirranthis pulverata Thnbg., flyger täml. allmänt i april—maj på Lidingön. Äggen anträffas på aspblad.

Dilinia pusaria L. — Larvens färg växlar från rent grönt till rent chokoladbrunt.

Numeria pulveraria F. — De blodröda äggen träffas på baksidan af björkens blad.

Ellopia prosapiaria L. — Larven lefver, utom på barrträd, äfven på *Populus tremula*.

Semiothisa notata L. — Larven har jag, utom på pilarter, äfven funnit på rönn och äppleträd.

Hibernia aurantiaria Esp. — Larven anträffas i Stockholmstrakten i maj—juni på diverse löfträd. Den vinglösa ♀ anträffas sällan i frihet, men kan naturligtvis lätt erhållas





Fig. 1. *Hibernia aurantiaria* Esp. ♀. Fig. 2. *Hibernia defoliaria* Cl. ♀.

genom uppfödning Som den i åtminstone för mig känd litteratur är tämligen nödtorftigt afbildad, lämnas här för komplettering af förut gjorda teckningar en afbildning af ett lefvande exemplar af ♀. (Fig. 1.)

Hibernia defoliaria CL. — Larven anträffas på försommaren synnerligen ofta dels på fruktträd, dels på talrika andra löfträd. Äfven af denna art lämnas en afbildning af den lefvande ♀. (Fig. 2.)

Phigalia pedaria F. — Larven anträffas i Stockholmstrakten ganska talrikt under juni på frukt- och andra löfträd. Fjärilarna flyga mycket tidigt på våren, och redan i mars—april anträffar man stundom ♂ sittande med utbredda vingar på någon trädstam, vägg eller dyl. Den vinglösa ♀ är relativt mindre känd, då man sällan anträffar densamma i frihet, och lämnas därför här en afbildning af ett lefvande exemplar. (Fig. 3.)



Fig. 3. *Phigalia pedaria* F. ♀.

Boarmia cinctaria SCHIFF. är ej sällsynt i Stockholmstrakten. Larven har jag anträffat på så skilda näringsväxter som *Ribes alpinum, Salix caprea* och *Helianthus annuus,* den vanliga solrosen. Fjärilen är fullbildad inom puppskalet redan på hösten och man ser vingarnas teckning skarpt framträda genom vingslidorna. Utvecklas emellertid först efter öfvervintring.

Boarmia abietaria HB. — Larven har jag anträffat på och uppfödt med *Myrtillus nigra.* Den uppgifves i allmänhet lefva på tall.

Bupalus piniarius L. — Äggen anträffas i slutet af juni på tallens barr. De äro relativt stora, aflångt ovala, till färgen grågröna och ligga perlbandslikt ordnade med poländarna riktade mot hvarandra. Larverna uppträda, som bekant, ej sällan massvis.

Hylophila prasinana L. — De om sköldarna hos Coccus nerii erinrande äggen anträffas stundom på undersidan af ekens och björkens blad.

Arctia caja L. — De halfklotformade, i stor grupp bredvid hvarandra afsatta äggen finner man ofta mot senare hälften af sommaren på baksidan af bladen af flera buskväxter, såsom björk, sälg m. fl.

Redan ett flyktigt genomögnande af de fragmentariska notiser, jag i det föregående lämnat, ger vid handen, att

jag särskildt sökt framhålla en del möjligheter att i det fria uppsöka och erhålla fjärilägg. Det hela har stundom nästan antagit formen af en uppräkning, och har detta ej alldeles varit utan afsikt, då jag just velat påpeka de äggarter, som man oftast finner i frihet — detta nu, såsom äfven tydligt framgår af det sagda, förnämligast gällande för Stockholmstrakten, som utgjort mitt hufvudsakliga undersökningsfält. Gifvetvis förefinnas i denna uppräkning ett stort antal luckor, och utan tvifvel skulle ytterligare ett stort antal kunnat medtagas. Men meningen har ej varit att lämna en fullständig uppgift på alla arter, som jag mer eller mindre tillfälligtvis funnit, utan fast hellre att påpeka de arter, som jag vore frestad att påstå, att man knappast kan undgå att finna, om man sorgfälligt söker på rätt tid och på rätt plats. I allmänhet kan ju sägas, att studiet af fjärilarnas ägg hittills varit synnerligen försummadt, ehuru det mer än väl förtjänar sitt intresse. Icke blott för äggens egen skull, ehuru ju ännu på detta område så mycket återstår att utföra, då vida flera ägg tills dato äro okända än kända, utan äfven för studiet af larverna, hvilka af ett mycket stort antal arter knappast torde kunna erhållas annat än genom uppfödning från ägg. Ty äfven då det gäller kännedomen om larverna, särskildt i deras yngre utvecklingsstadier, återstår ännu utan tvifvel ofantligt mycket att uträtta. På dessa frågor hoppas jag få anledning att vid ett annat tillfälle något närmare ingå.
